

ΚΕΙΜΕΝΙΚΑ ΕΙΔΗ, ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

Οδηγός Διδασκαλίας για τον Άξονα 2 του Αναλυτικού Προγράμματος Γλώσσας (Α' - ΣΤ' Δημοτικού)

Τάξεις Α' & Β' Δημοτικού

Κειμενικά Είδη: Αφηγηματικά κείμενα (παραμύθια, προσωπικές εμπειρίες), περιγραφές αντικειμένων/ζώων, απλά οδηγητικά κείμενα (κανόνες τάξης, οδηγίες παιχνιδιού) και παιδικά ποιήματα.

Δομή & Οργάνωση: Χρονική αλληλουχία (Αρχή - Μέση - Τέλος), αναγνώριση τίτλου, διαστήματα μεταξύ λέξεων, βασικά σημεία στίξης (τελεία, ερωτηματικό) και οπτική σύνδεση εικονογράφησης με το κείμενο.

Γλωσσικές Επιλογές: Χρήση χρονικών συνδέσμων αλληλουχίας (πρώτα, μετά, στο τέλος), ουσιαστικά, ρήματα ενεστώτα/αορίστου και βασικά επίθετα.

Εργαλεία & Στηρίγματα: [Book Creator](#), [Φωτόδεντρο Δημοτικό](#), [Wordwall](#), κάρτες αλληλουχίας εικόνων, εικονογραφημένα λεξικά, γλωσσικά έναυσματα (Sentence Starters) μέσω του [Παιδαγωγικού Ινστιτούτου Κύπρου](#).

Τάξεις Γ' & Δ' Δημοτικού

Κειμενικά Είδη: Διευρυμένα αφηγηματικά κείμενα, περιγραφές τοπίων/χώρων, οδηγίες χρήσης και συνταγές, επιστολές (φιλικές & επίσημες), προσκλήσεις, αφίστες και ενημερωτικά έντυπα.

Δομή & Οργάνωση: Η παράγραφος ως θεμελιώδης δομική μονάδα (θεματική πρόταση, λεπτομέρειες/ανάπτυξη, κατακλείδα). Χρονική και χωρική οργάνωση κειμένου, χρήση πλαγιότιτλων.

Γλωσσικές Επιλογές: Χρονική συνέπεια ρημάτων (αόριστος/παρατατικός στην αφήγηση, ενεστώτας στις οδηγίες), αιτιολογικοί και αποτελεσματικοί σύνδεσμοι, πλούσιο περιγραφικό λεξιλόγιο.

Εργαλεία & Στηρίγματα: [Coggle](#), [Storyjumper](#), [LearningApps](#), [Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα](#), ιστογράμματα ιστορίας (Story Maps), οργανωτές παραγράφου ("Hamburger Paragraph") και κλείδες 5W1H από το [ΥΠΑΝ Κύπρου](#).

Τάξεις Ε' & ΣΤ' Δημοτικού

Κειμενικά Είδη: Επιχειρηματολογικά κείμενα (άρθρα γνώμης, δοκίμια), δημοσιογραφικά κείμενα (ειδήσεις, ρεπορτάζ), ψηφιακά είδη (ιστολόγια/blogs, ψηφιακά φόρουμ, e-mails), ινφογραφήματα, βιογραφίες.

Δομή & Οργάνωση: Σύνθετη δομή επιχειρηματολογίας (Εισαγωγή/Θέση - Επιχειρήματα & Τεκμήρια - Αντιεπιχειρήματα - Συμπέρασμα). Συνοχή και συνεκτικότητα (Cohesion & Coherence) μεταξύ παραγράφων. Πολυτροπική διάταξη οθόνης (layout), ιεραρχία τίτλων και επικεφαλίδων.

Γλωσσικές Επιλογές: Συνδετικοί δείκτες επιχειρηματολογίας (επιπλέον, συνεπώς, αντίθετα, κατά τη γνώμη μου), εγκλίσεις, παθητική φωνή, διάκριση επίσημου/ανεπίσημου ύφους.

Εργαλεία & Στηρίγματα: [Padlet](#) / [Digipad](#), [Πλατφόρμα e-me](#), [Canva for Education](#), [Ψηφιακό Σχολείο ΥΠΑΙΘΑ](#), πλαίσια επιχειρηματολογικής γραφής, κάρτες ρόλων για εκπαιδευτικά ντιμπίτ, ρουμπρίκες αυτοαξιολόγησης και ετεροαξιολόγησης.

Συγκεντρωτικός Πίνακας Άξονα 2 ανά Σχολική Τάξη

Σχολική Τάξη	Κυρίαρχα Κειμενικά Είδη	Δομικοί Στόχοι & Οργάνωση	Προτεινόμενα Εργαλεία & Στηρίγματα
Α' - Β' Δημοτικού	Αφηγήσεις, περιγραφές, απλές οδηγίες, ποιήματα	Χρονική αλληλουχία (αρχή-μέση-τέλος), βασική πρόταση, τίτλος	Book Creator , Photodentro , κάρτες αλληλουχίας
Γ' - Δ' Δημοτικού	Διευρυμένες αφηγήσεις, επιστολές, συνταγές, προσκλήσεις	Δομή παραγράφου (θεματική πρόταση, λεπτομέρειες), χρονική/χωρική συνοχή	Coaggle , Storyjumper , Story Maps, 5W1H
Ε' - ΣΤ' Δημοτικού	Επιχειρηματολογικά άρθρα, blogs, ινφογραφήματα, ειδήσεις	Δομή επιχειρηματολογίας (θέση-τεκμήρια-συμπέρασμα), πολυτροπικό layout	Padlet , e-me , Canva , ρουμπρίκες αξιολόγησης